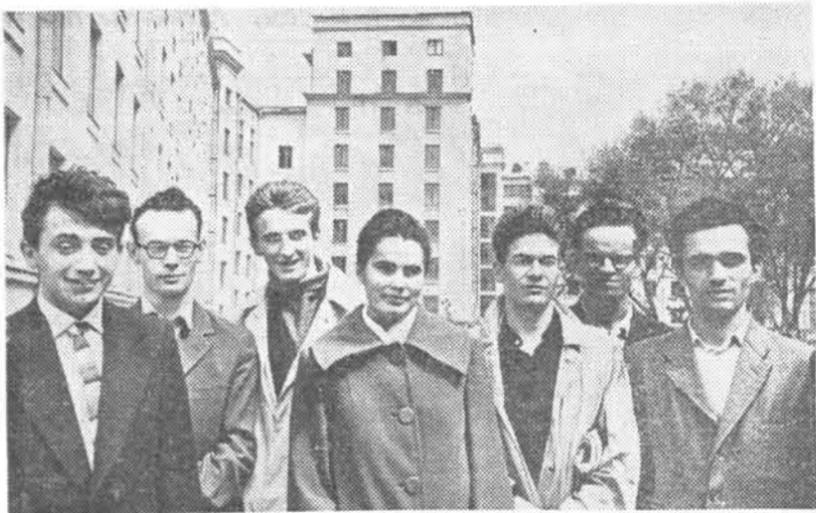

На гэтым здымку студэнты-выпускнікі фізічнага факультэта Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Ул. І. Леніна Александр Ярашэвіч (злева), Леанід Рагінец, Валерый Віцько, Ніна Ласкутова, Мікалай Станкевіч, Міхаіл Бычкоў і Сцяпан Лысюк. Яны толькі што абаранілі дыпломныя работы. Пяць год упартай вучобы засталіся ззаду. Яшчэ дзяржаўныя экзамены, а потым на работу.

Фота І. Змітровіча.

ПА СЛЯДАХ СТАРОЙ ФАТАГРАФІІ

Не так даўно ў вёсцы Ахонава, што ў Дзятлаўскім раёне, была знойдзена старая фатаграфія. З пакоўкага здымка засяроджана глядзяць дзесяткі трычатыры хлопчыкаў і дзяўчынак. Дзеці сядзяць каля старога, схіленага будынка. Выгляд у іх пануры, гаротны. Многія хлопчыкі ў бацькоўскіх панашаных кафтаных, а дзяўчынкі ў якіхсьці жаночым рыззі. Усе босыя, хоць голья дрэвы гавораць аб тым, што на дварэ глыбокая вясень.

Стары здымак прыцягнуў увагу аднавяскоўцаў. Многія з іх на фатаграфіі пазналі сябе. Пазналі і яшчэ раз успомнілі, якім цяжкім, якім беспрасветным было жыццё пры ўладзе польскіх памешчыкаў і капіталістаў.

Жыхары вёскі Ахонава, як і ўсе сяляне былой Заходняй Беларусі, цяперлі бяду, нястачу. Школа тут змяшчалася ў старым, прагнілым памяшканні. Заняткі пачыналіся толькі тады, калі наступалі халады, і заканчваліся, як толькі прыходзіла вясна. Трэба ж было пас-

віць жывёлу, дапамагаць бацькам. Вось чаму ў вёсцы рэдка хто заканчваў пачатковую школу. А пра тое, каб паступіць у гімназію, і гутаркі не было.

Закінутай, адсталай была вёска Ахонава. «Культуру» тут насаджвалі паліцэйскія. Не было таго дня, каб з памяшкання ўчастка не чуліся крыкі і стогны сялян. Але людзі змагаліся і верылі, што прыдзе з Усходу новае, радаснае жыццё. І яно прышло.

Ідзем па шырокай вуліцы вёскі. Паабাপал вялікія дамы. Яны патанаюць у квітнеючых садах, зялёных прысадах. Вось і школа. Але якая? Двухпавярховая, шматваконная. Некалькі соцень вучняў займаюцца ў ёй. А вось і клуб, пошта, сельмаг, фельчарска-акушэрскі пункт, калгасны радзільны дом. Раней старыя хаты асвятляліся газічкімі, а цяпер у кожным доме электрычнае святло, радыё.

Гутарым са старшынёй сельсавета Іванам Шырко. Ён тут нарадзіўся і вырас, ён тут ведае кожнага малога і старога.

— Цяпер наша жыццё адроз-

ніваецца ад старога, як дзень ад ночы. Падумаеце самі: 50 чалавек атрымалі вышэйшую адукацыю. Звыш 50 чалавек зараз вучацца ў вышэйшых і спецыяльных установах.

Два сыны ўдавы Марыі Логаш—Уладзімір і Васіль—атрымалі вышэйшую адукацыю. Першы з іх працуе інжынерам, другі—ляснічым. Калгасніца Валяціна Кісянэвіч закончыла педагагічны інстытут, Валяціна Грыб працуе загадчыкам навучальнай часткі ў мясцовай сярэдняй школе. У гэтым годзе былыя калгаснікі Мікалай Крывічын і Мікалай Стэльмах заканчваюць аспірантуру ў Мінску.

Новым жыццём жыве зараз Ахонава. І як самая каштоўная рэліквія, захоўваецца ў мясцовай школе старая фатаграфія. Захоўваецца, каб моладзь заўсёды памятала, як змагалася з галечай і бескультур'ем старэйшае пакаленне і якое цудоўнае, якое слаўнае жыццё цяпер на савецкай зямлі.

Ф. СТАНШЭУСКІ.

У доме адпачынку «Савейкі»

АУТОБУС спыніўся каля вялікіх варот з шыльдай: «Дом адпачынку «Савейкі». Ідзем па шырокай алеі. У зеляніне дрэў патанаюць цудоўныя шматпавярховыя карпусы. У іх — спальныя пакоі, клуб, бібліятэка, аддзяленне сувязі, парыхмахерская, медыцынскі пункт, фатаграфія, пральня, майстэрні бытавога абслугоўвання. Побач з галоўным корпусам — спартыўныя пляцоўкі, возера.

— Раней у нас у зімовы перыяд штогод адпачывала 150 чалавек, а летам — 300, — гаворыць дырэктар дома адпачынку Уладзімір Банькоў.— У гэтым годзе колькасць карпусоў павялічылася, і ў зімовы перыяд тут адпачывае 300 чалавек, а летам — больш за 600.

У Савейкі прыязджаюць на адпачынак людзі з розных куткоў Беларусі. Мне давалося гутарыць з мінчанінам Пракопам Міронавічам Караленкам. Яму ўжо 66 год. Былы качагар, ён пайшоў на заслужаны адпачынак.

— Мне, пенсіянеру, — гаворыць Пракоп Міронавіч, — штогод прадстаўляюць пуцёўкі ў дамы адпачынку і санаторыі. Тут, у «Савейках», я адпачываю другі раз.

Усе, хто пабываў у доме адпачынку «Савейкі», застаюцца задаволеныя. І гэта зусім зразумела, тут ёсць дзе культурна правесці час. Аматары спорту могуць заняцца валеяболам, футболом і іншымі гульнямі, павандраваць па густым, прыгожым лесе, які шчыльнай сцяной акружае з усіх бакоў дом адпачынку. Штодзень у клубе

дэманструюцца кінафільмы. Часта сюды прыязджаюць з канцэртамі і прафесіянальныя артысты.

Адпачываючыя робяць экскурсіі ў розныя гістарычныя мясціны нашай рэспублікі. Яны наведваюць Брэсцкую крэпасць, старажытны горад Нясвіж і інш.

Н. ДРОБЫШ.
Брэсцкая вобласць.

ПА ПУЦЁУКАХ ПРАФСАЮЗА

Шмат гадоў працуе ў Пасталоўскім лесспуніце Жыткавіцкага леспрамгаса кіраўніком брыгады на тралёвачай лябёдцы Александр Жартун. Ён заўсёды з'яўляецца прыкладам у рабоце. Аб яго адпачынку паклапаціліся на прадпрыемстве. Па пуцёўцы прафсаюза Александр Жартун лячыўся ў Жалезнаводску. Адпачываў у санаторыі Цхалтуба матарыст электрапілы Іван Корж. Матарыст бензапілы Барыс Касцюк паедзе ў Міхор.

Сёлета на курортах і ў дамах адпачынку пабывае не менш чым 50 рабочых леспрамгаса.

В. ЛОУГАЧ.

САМАЛЁТ НАД ПОЛЕМ

У калгасах і саўгасах шырокім фронтам ідуць паліявыя работы. На палях прызыўна ракоўць маторы трактараў. Ім дзелавіта адгукуюцца самалёты. У лётчыкаў, як і ў калгаснікаў, таксама гарачая пара. Яны нагружаюць свае машыны мінеральнымі ўгнаеннямі і па паветраных «прасёлках» ляцяць на дапамогу калгасам і саўгасам апрацоўваць зямлю.

Ужо дзесяткі самалётаў працуюць у саўгасах і калгасах рэспублікі. Яны вядуць рассеў мінеральных ўгнаенняў і падкормку азімых. Ударнік камуністычнай працы, камандзір самалёта «АН-2» Н. Каровін са сваім экіпажам у саўгасе «Любанскі» ужо апрацаваў некалькі тысяч гектараў, а экіпаж камуністычнай працы на чале з камандзірам В. Сіліным у Акцябрскім раёне адным з першых сёлетняй вясной пачаў падкормку азімых у саўгасе «Адэса». У Брэсцкай вобласці пілот В. Пашкевіч і авіятэхнік М. Полазаў паспяхова разгарнулі апрацоўку палёў.

Аб'ём работ усё павялічваецца. У саўгасе «Рассвет» Мінскага раёна працуе экіпаж камуністычнай працы самалёта «ЯК-12» у складзе пілота В. Лаўды і авіятэхніка Ф. Ярашэвіча.

Калгаснікі і рабочыя саўгасаў заўсёды з радасцю сустракаюць лётчыкаў Грамадзянскага паветранага флоту, якія рэгулярна вядуць авіяпрацоўку палёў, таму што іх дапамога працаўнікам сацыялістычнага земляробства неацэнная. Але веснавыя «паліявыя» работы авіятараў — гэта яшчэ не ўсё... Летам у пілотаў сельскагаспадарчай авіяцыі таксама многа спраў: яны будуць працягваць падкормку зернявых культур і кукурузы, весці барацьбу з пустазеллем, знішчаць льяняную блошку і каларадскіх жукоў, абараняць бульбу ад паражэння яе фітафторай, а таксама апрацоўваць сады ядахімікатамі.

Увясень самалёты зноў будуць весці падсеў мінеральных ўгнаенняў пад азімыя. У рабоце саўгасаў і калгасаў

нашай рэспублікі авіяпрацоўка палёў і садоў займае з кожным годам усё большае месца. Гэта зусім натуральна: самалёт за адну гадзіну можа рассець ўгнаенні на плошчы да 30 гектараў. Першую заяўку ў авіяатрад з просьбай зрабіць з самалётаў рассеў мінеральных ўгнаенняў ішчэ ў 1948 годзе зрабіў І. Капытка — цяперашні аграном калгаса імя Чапаева Карэліцкага раёна Гродзенскай вобласці.

Ва ўсіх абласцях Беларусі ў сучасны момант каля 200 калгасаў і больш 50 саўгасаў маюць дагаворы з авіяатрадамі аб рэгулярнай апрацоўцы іх зямель хімічнымі сродкамі з паветра.

І. ЛУЦКЕВІЧ.

Пазыўныя УЦ2КАБ радыёстанцыі Гомельскага абласнога радыёклуба добра вядома кароткахвалявікам услго свету. Штогод апараты-аматары Гомеля наладжваюць каля 30 тысяч радыёсвязяў з усімі краінамі свету. Яны абавязковыя ўдзельнікі ўсіх саюзных і многіх міжнародных спароніцтваў па радыёспорту. На здымку: радыёаматары Ю. Красоўскі (злева), А. Руноўскі і В. Саверскі за работай на радыёстанцыі.

РАБОЧАЯ СТАЛОВАЯ

Стромкія хвой акружаюць прыгожы будынак. Свежае паветра, чысціня. Гэта ў маляўнічым кутку зялёнага масіву размешчалася рабочая сталовая Мінскага падшыпнікавага завода.

Светлая і прасторная зала. Нават у абедзены перапынак тут не бывае чаргі. На раздачы працуюць хутка, без мітусні. Выбар страў шырокі і разнастайны. Вось, напрыклад, меню аднаго дня. Траску пад марынадам, селядзец з цыбуляй, свініну адварную, розныя салаты, малочныя прадукты можна атрымаць на халодную закуску. Ёсць што выбраць і з першых: боршч, некалькі супоў, кіслая капуста. Мясныя, рыбныя, стравы з бульбы вам прапануюць на другое. Ну, і, як заведзена, на трэцяе традыцыйны кісель, кава, малако. Можна атрымаць комплексны абед з трох страў. Яго кошт — трыццаць пяць капеек.

— З першага дня работы, — расказвае намеснік загадчыка сталовай І. Л. Пётраш, — мы імкнёмся, каб кошт страў быў як мага таннейшы. Мяркуюце самі. Дваццаць капеек каштуе самая дарагая стравы—плёў. Астатнія ў сярэднім 16—17 капеек.

Прыгатаваннем абедоў заняты вопытныя кулінары. Узначальвае калектыў шэф-повар Александр Паўлавіч Лемза. Ён у грамадскім харчаванні працуе не адзін дзесятак год. Між іншым А. П. Лемза ўдзельнічаў у складанні зборніка рэцэптур беларускіх нацыянальных страў і кулінарных вырабаў для грамадскага харчавання. Рэцэптура многіх страў для зборніка распрацавана асабіста ім.

Не менш вопытныя ў шэф-повара і памочнікі. Працоўны стаж Рыгора Іванавіча Лясян-

кова больш трыццаці год. Гэта кулінар высокай кваліфікацыі. Ён можа прыгатаваць любую першую ці другую страву, халодную закуску. Прычым, робіць повар усё з густам, умением. Можна быць упэўнены, што ежа, прыгатаваная рукамі Рыгора Іванавіча, заўсёды смачная. Побач з ім працуе Надзежда Слабада, таксама вопытная работніца.

Ганарыцца калектыў сталовай сваім кулінарным цэхам. Цудоўныя вырабы выпякаюць тут. Можна выбраць па густу: пячэнне «Беларусь» і пісочнае, пірагі бісквітны, з тварогам, з павідлам. Для школьнікаў выпускаюць язычкі слаёныя, дзіцячыя батончыкі, школьныя булчкі, пірожныя. Па заказах рабочых выпякаюць тарты.

Рабочая сталовая разлічана на пяцьсот месц, аснашчана найвышэйшым абсталяваннем. Машыны дапамагаюць кулінарам у кожным цэху. А іх тут нямала: варачны, агародніны, мясны, кандытарскі, халодных і гарачых закусак. У кожным найбольш працаёмкія работы выконваюць машыны. У сталовай устаноўлены электрычныя печы, скавароды, пліты, катлы. Для прыгатавання спецыяльных дыетычных страў ёсць паравыя катлы. Амаль у кожным цэху свае халадзільныя камеры і шафы.

Паклапаціліся работнікі сталовай і аб тых, хто хоча браць абеды на дом. Жыхары пасябна падшыпнікавага завода добра адзваваюцца аб сваёй дамавой кухні. У ёй можна атрымаць розныя халодныя закускі, перуфабрыкаты, разнастайныя пашы і другія стравы. Дамавай кухня працуе без касіра, і ніводнага разу ў касе не было недастачы ні на адну капейку.

Такое пытанне задаў нам наш зямляк М. Б. з Бразіліі. У час прабывання ў Балгарыі Мікіта Сяргеевіч Хрушчоў, выступаючы на мітынгу ў сяле Абнова Плёўскай акругі, сказаў аб гэтым вельмі ясна.

Нікай мы друкуем тую частку прамовы Мікіты Сяргеевіча, дзе ён тлумачыць наш погляд на нацыянальна-вызваленчыя войны.

* * *

«Мы за мір, мы за камунізм. Для перамогі камунізму не патрэбна вайна паміж дзяржавамі. Галоўнае, што трэба для камунізму, — гэта праца і зноў праца, гэта арганізацыйная работа сярод людзей у кожнай сацыялістычнай краіне.

Мы супраць таго, каб вызвалены народы якоў-небудзь краіны было прынесена звонку. Мы стаім за строгае захаванне прынцыпу неўмяшання ў справы іншых краін. Народ павінен сам рашаць, які грамадска-палітычны лад павінен быць у яго краіне.

Мы прызнаём і адабраем нацыянальна-вызваленчыя войны, мы бласлаўляем тых, хто ўзняўся са зброяй у руках

супраць каланізатараў, супраць сваёй эксплуатацыйнага ўздыму народа ў гэтым раёне зямнога шара, гэта будзе ўзбуджальнікам і заклікам да барацьбы для тых, хто хоча заваяваць сапраўдную незалежнасць і свабоду.

Нашы сімпатыі заўсёды на баку тых, хто змагаецца за сваю свабоду, за сваю незалежнасць, за сваё вызваленне.

За граніцай некаторыя гавораць: вось Хрушчоў сцвярджае, што ён за мір, а сам заклікае да вайны. Гэта грубае скажэнне нашых поглядаў. Мы за мір паміж дзяржавамі, але мы за класавую барацьбу, мы за барацьбу супраць каланізатараў за нацыянальна-вызваленчыя войны. Бо ў народаў, якія знаходзяцца ў каланіяльнай залежнасці, няма іншага выхаду, апроч барацьбы за сваё вызваленне. Што вы будзеце рабіць з разбойнікам, калі ён занёс над вамі

нож? Вы што, на калені станеце і будзеце заклікаць яго злітацца-віцца, звернецеся да яго з малітвамі? Але гэтыя ўгаворы вас не выратуюць, разбойнік усё роўна зарэжа вас. Што трэба зрабіць? Трэба схапіць разбойніка за руку і вырваць нож. Вось так становіцца ў каланіяльных народаў.

Савецкі Саюз унёс на Генеральнай Асамблеі ААН прапанову аб тым, каб скончыць з

каланіялізмам. І такая прапанова была прынята. За яе галасавалі нават прадстаўнікі каланіяльных дзяржаў. Ну і што ж? Прапанову прынялі, але кроў прыгнечаных народаў працягвае ліцца. Каланізатары Іспаніі, каланізатары Партугаліі, каланізатары Францыі, каланізатары Галандыі і іншых дзяржаў працягваюць распаўсюляць з народамі, якія змагаюцца за сваю свабоду і незалежнасць.

Я гавару іменна аб каланізатарах, а не аб народах Францыі, Партугаліі, Галандыі, Іспаніі. Гэта зусім розныя паняцці.

Дык што ж рабіць эксплуатаемым народам? Імпэрыялісты, каланізатары вядуць вайну супраць іх. Дык ці ба не існуе права абароны? Такое права існуе. Яно ёсць у рабочага класа, яно ёсць у народаў, якія змагаюцца супраць каланізатараў. Ніякі народ не павінен быць пазбаўлены

гэтага свяшчэннага права абароны сваёй свабоды і незалежнасці. Больш таго, свяшчэнны абавязак кожнага народа, калі ён мае магчымасць, аказваць дапамогу ў гэтай барацьбе за свабоду і незалежнасць. І мы павіны сваёй магчымасці падтрымліваць такую падтрымку і будзем падтрымліваць такую падтрымку ў іх барацьбе.

Але, — я паўтараю, — мы за мір паміж народамі, мы за раззбраенне».

ТРАПНА, ПЕРАКАНАЎЧА, ХВАЛЮЮЧА

Нататкі чытача

Самае дарагое, што мае чалавек у жыцці, — гэта Радзіма. І калі ён знаходзіцца далёка ад яе — калі толькі ён сапраўды чалавек, а не вылюдак, што ачураўся ўсяго роднага і блізкага, — то кожны напамінак аб Радзіме гучыць яму, як найпрыгажэйшая песня.

Я сама была на чужыне і ведаю, як хвалюе сэрца, як уздымае душу кожны, нават слабы адгалосак, які далятае туды з роднай старонкі, з любімага краю.

Як вядома, газета «Голас Радзімы», якая выдаецца Беларускай секцыяй Камітэта за вяртанне на Радзіму і развіццё культурных сувязей з суайчыннікамі, імкнецца паказаць сваім чытачам, што апынуліся далёка за межамі роднай зямлі, іх Бацькаўшчыну ў праўдзівым святле, яе жыццё, яе поспехі, яе дасягненні, яе людзей, іх сонечнае сёння, ускрыць хлусню, якой шчодрэ і бессаромна абсыпаюць Савецкую Беларусь яе ворагі.

Такія ж мэты мае перад сабой і бібліятэчка, выдаваемая газетай «Голас Радзімы». Бібліятэчка невялікая, але цікавая і карысная. Гэта — шэраг маленькіх, прыгожа аформленых кніжачак. Перш за ўсё кідаецца ў вочы іх стараннае, дбайнае афармленне, багата ілюстраваны матэрыял, добра выкананыя фатаграфіі, малюнкi. Усё, пра што апавядаецца ў гэтых кніжачках, падмацоўваецца канкрэтнымі нагляднымі доказамі.

Бібліятэчка хоць і невялікая, але змястоўная. Тут вы знойдзеце слаўную гісторыю беларускага песеннага мастацтва (кніжка К. Пуруўскага «Песні вольных людзей»); знойдзеце і праўдзівыя замалёўкі таго, як шпарка і цудоўна адбудоўвалася Беларусь пасля жаклівых разбурэнняў вайны, як добра і радасна жывецца тут, насуперак нахабнай брахні беларускіх нацыяналістаў, што з-за мяжы абліваюць бруднымі памыямі нашу квітнеючую Радзіму; знойдзеце і прамы доказ іхняй бруднай брахні. Вазьміце кніжачку «Чаго вам хочацца, панове!» і пглядзіце перапіску рэдакцыі «Голасу Радзімы» са старэйшай беларускай пэўтэсай Канстанцыяй Буйла. У хлуслівай газеце «Бацькаўшчына», якая выдаецца беларускімі нацыяналістамі за мяжой і мэтай якой з'яўляецца ўзвядзенне паклёпаў і навадзенне ценяў на сапраўдную, ярка асветленую сонцам новага жыцця Бацькаўшчыну, у № 450 пісалася, што нібы Канстанцыя Буйла «трапіла ў злую няласку» ў кіраўнікоў БССР і што дзень яе юбілею, яе шасцідзесятыя ўгодкі «ў друку не ўспомнілі». А сама старэйшая беларуская пэўтэса страшэнна абураецца гэтым чужакім, зусім непатрэбным ёй «заступніцтвам» і гаворыць аб тым, як у дзень яе юбілею яна была ўзнагароджана Ганаровай граматай Вярхоўнага Савета, як у Саюзе пісьменнікаў БССР яе юбілею быў прысвечаны вечар, дзе гаварылася багата цёплых прамодзі, як яшчэ раней яе ўзнагародзілі ордэнам «Знак пашаны», расказвае, якімі клопатамі яна абкружана, чытуе свой верш, дзе ёсць такія радкі:

Любоўю сагрэлі мяне вы без меры,
Як добрую маці сыны...

Вось вам і «злая няласка»... Нішто сабе «няласка», калі пэўтэса называе яе «любоўю», што сагравае «без меры». І проста не ведаеш, ці злаваста на «Бацькаўшчыну» за яе беспадстаўную і бессаромную хлусню, ці смяяцца з гэтай недапушчальнай газеткі, якая дакацілася да простага, як кажуць, «высмаквання з пальца».

Такія ж бессаромная хлусня ўскрываецца ў тым жа зборніку «Чаго вам хочацца, панове?» ў артыкуле Ст. Шушкевіча ды іншых. Шушкевіч расказвае, што беларускія буржуазныя нацыяналісты за мяжой — так званыя бебурнацы — нават пра вядомага беларускага

смешныя і вартыя жалю ў сваёй бязглуздай барацьбе за партфелі на неіснуючыя пасады, у сваіх несамавітых прэтэнзіях на крэсла прэзідэнта да народа, што такі далёкі ад іх, што не хоча іх і ведаць, проста пагарджае імі. Яны, можа, ужо і самі не рады сваім выбрыкам, ды звароту назад ім ужо няма. Не рады, як тая «беларуская цэнтральная рада» ў Берліне падчас вайны, пра якую пэты, што ў ёй працавалі, складалі такія вершы:

Я сама сабе не рада,
Што цэнтральная я рада...
Багата старонак у бібліятэчцы

паэта Паўлюка Труса, які памёр у 1929 г. ад тыфусу, умудрыліся сачыніць, быццам гэтага выдатнага паэта замярдавалі ў Сібіры. Ды і самога Шушкевіча бебурнацы не пасаромеліся занесці ў спіс «вялікамушчынаў» ад савецкай улады, а ён — член Саюза савецкіх пісьменнікаў і ганарыцца тым, што сваёй творчасцю прымае ўдзел у барацьбе за пабудову камунізму, за мір і дружбу паміж народамі.

«Чаго ж вам хочацца, панове?» — пытаецца Шушкевіч у гэтых крыклівых брахуноў. Ды і перад кожным паўстане такое пытанне. Адказ жа зразумелы: хочацца як найбольш ачарніць сваю Радзіму і народ, каб як-небудзь замазаць, замаскаваць сваю здраду.

Наогул, у бібліятэчцы «Голасу Радзімы» няма старонак прысвечаных тым брахлівым панам, працягваюць пра якіх, можна сказаць вершам:

Каб не брахня, тыя паны
Не зарабілі б на штаны,
Бо працаваць яны не годны,
Ну, і дзвягачы, як пёс
Галодны...

Памфлет «Камедыянты» выклікае ў чытача здаровы смех. Нават і злосці ўжо няма, бо злосці яны ўжо і не варты — яны проста

газеты «Голас Радзімы» прысвечана тым, што вярнуліся з-за мяжы на Радзіму або хоць часова пабывалі на ёй пасля доўгіх год разлукі. Яны самі расказваюць аб сваіх уражаннях, аб сваёй радасці і шчасці, і не верыць ім можа толькі бяздушны чалавек, у сэрцы якога няма месца добраму пачуццю да Радзімы.

Нямала старонак прысвечана людзям, якія былі на хібным шляху, ды ў якіх стала волі і сумлення, каб павярнуць на правільную дарогу, каб ісці ў нагу з усім беларускім народам. Пра такіх расказвае кніжачка «Яны знайшлі дарогу». Гэтыя людзі самі гавораць пра сябе, расказваюць пра свае былыя памылкі і віну, пра сваю сённяшнюю сумленную працу і свой дабрабыт. І ўсё гэта — трапны ўдар па бебурнацкай брахні пра вялікае пакаранне за малую віну.

Выданы бібліятэчкі газеты «Голас Радзімы» яшчэ больш узмацняюць у беларусаў, што знаходзяцца за мяжой, пачуццё любві і імкненне да сваёй Радзімы, выкрываюць яе паклёпнікі. Напісаны яны трапна, пераканаўча, хвалююча.

Вольга ЗУБКО (ТАПОЛЯ).

ПРАУДА ПЕРАМОЖА

Усе міралюбівыя, прагрэсіўныя людзі зямнога шара цалкам падтрымліваюць Праграму ХХІІ з'езда КПСС з яго будаўніцтвам камунізму ў Савецкім Саюзе, знішчэннем «халодных» і «гарачых» войнаў і поўным раззбраеннем ва ўсім свеце.

Міралюбівыя і прагрэсіўныя людзі таксама патрабуюць спынення ўмяшання Злучаных Штатаў Амерыкі ва ўнутраныя справы ўсіх краін так званых «вольнага свету», у які Амерыка ўключыла нават рабаўладніцкія і фашысцкія краіны. У многіх краінах гэтага «вольнага свету» ніякай дэмакратыі ніколі не было, няма і не будзе да таго часу, пакуль народы не вызваліцца ад сваіх дамажніх эксплуатацый, на якіх Амерыка траціць мільёны долараў, каб утрымаць іх ва ўладзе і задушыць народны рух.

Амерыка бурчыць, што быццам выпала на яе долю абараняць азіяцкія краіны ад ворагаў. А хто гэтыя ворагі? Пакрыўджаныя, галодныя людзі гэтых краін, якія асмельваюцца паўставаць супраць сваёй эксплуатацыйнага ўлады, якія пагражаюць ім атамнымі бомбамі. Для галодных людзей няма

розніцы паміж смерцю ад голаду і смерцю ад атамнай бомбы, і яны вырашылі, што калі ўжо паміраць, то ці не лепш паміраць, змагаючыся за лепшае жыццё, за свабоду ўсяго працоўнага чалавецтва?

Нават самая рэакцыйная газета «Чыкага трыбюн» нездарма напісала, што з 29-тысячнай добра ўзброенай амерыканскай арміі ў Лаосе не знайшлася і адной тысячы салдат для барацьбы супраць партызан. І 3-4 тысячы дрэнна ўзброеных партызан ганяюць 29-тысячную армію па ўсёй краіне. Чаму? Таму што і салдаты зразумелі, што іх прымушаюць абараняць старое, аджыўшае свой век, нахабнае эксплуатацыйства.

Амерыка адкрыта гаворыць, што без амерыканскай арміі ў Лаосе і ў Паўднёвым В'етнаме рабаўладніцкі лад не можа быць выратаваны. Усе рэакцыйныя газеты рыхтуюць амерыканскі народ да «другой Карры», якая яны называюць інтэрвенцыю ў Лаосе і ў Паўднёвым В'етнаме.

Паўднёвая Амерыка таксама ўся ўскалыхнула, і ў недалёкім будучым атрымаецца тое, што ў Лаосе і ў іншых краінах свету. Ва ўсім гэтым нашы заправілы абвінавачваюць Фідэля Кастра. Хіба Кастра вінаваты, што больш за 65 працэнтаў людзей Паўднёвай Амерыкі непісьменныя, жывуць упрогаладзі і ніякага паляпшэння не бачаць?

Але што б Амерыка ні рабіла, яна не мае сілы затрымаць сусветнага прагрэсу. Чалавеку, які змагаецца за лепшае жыццё, за свабоду, не страшна ні атамная, ні вадародная бомба. Праўда пераможа.

А. САВІЦКІ.
ЗША.

ЖЫВУ ў ГРОДНА

У мінулым годзе вярнуўся на Радзіму з Англіі Мікалай Бадзей. Ён уладкаваўся жыць і працаваць у Гродна. Нядаўна прыслаў у рэдакцыю пісьмо, якое мы друкуем ніжэй.

Вельмі паважаны Камітэт, ужо мінула многа часу, як я пакінуў Мінск. А перад выездам я абяцаў вам многа пісаць, аднак да гэтага часу не сабраўся ўзяцца за пера. Быў заняты асабістымі справамі.

Жыву я ў Гродна. Маю кватэру з усімі выгодамі: газ, ванна, паравое ацяпленне і інш. Работа ў мяне таксама па душы, выконваю важныя слясарныя работы.

Горад мне вельмі падабаецца. Вельмі цудоўная прырода ў горадзе і ў ваколіцах. Але ў мяне пакуль не хапае часу, каб ад душы налюбавацца гэтым хара-

ствам. Кватэра мая на чацвёртым паверсе, і з майго акна адкрываецца прыгожая панарама на прадмесце, а таксама на лес за горадам. Вельмі прыгожа, што горад пабудаваны між горкамі і далінамі.

Шкадуно, што пасля прыезду з Англіі на Радзіму, даволі доўга затрымаўся ў Мінску і нічым карысным не займаўся. А да гэтага часу я ўжо мог бы напісаць цэлую біблію пра дабро і зло. Напісаць пра дабро, якое творыць Савецкая ўлада, пра той размах, які вядзе да вялікага прагрэсу, да камунізму.

Але пакуль што я займаюся добраўпарадкаваннем кватэры і асабістай перапіскай з маімі сябрамі і знаёмымі на Радзіме і за мяжой.

Вывайце здаровы.
Мікалай БАДЗЕЙ.

У цяпліцах саўгаса «Стара-Барысаў» Барысаўскага раёна пачалася выбарка агуркоў. Сотні кілаграмаў агуркоў новага ўрадка адпраўлены ўжо ў гандлёвую сетку. На здымку: работніцы цяпліцы Святлана Іванюна Міцкевіч (злева) і Алена Андрэеўна Усціна на зборы агуркоў.

СКАРБЫ ЗАЛАТЫХ ВЫРАБАУ

МАСКВА. У Дзяржаўны банк СССР перададзены два скарбы залатых і сярэбраных рэчаў.

Мяняючы паркет пры рамонце сваёй кватэры, жыхар Ленінграда, пенсіянер М. Гурэвіч знайшоў тры пасудзіны, у якіх аказаліся розныя залатыя і сярэбраныя вырабы старадаўняй работы. У іх знаходзіліся, у прыватнасці, 75 залатых пярсцёнкаў з каштоўнымі каменнямі, 16 залатых ланцужкоў, залатыя завушніцы, гадзіннікі, брошкі, медальёны і іншыя вырабы з рубінамі, брыльянтамі і жэмчугам. Агульная вага скарбу 3 кілаграмы 280 грамаў, у тым ліку залатых вырабаў — амаль 2,5 кілаграма.

Экскаватаршчык С. Задорын, рыхтуючы пляцоўку для будаўніцтва дзіцячага сада ў горадзе Невелі Пскоўскай вобласці, захапіў каўшом сваёй машыны вялікую, падобную на вядро, металічную бляшанку. У ёй аказалася 1 316 залатых манет царскай чэканкі мінулага стагоддзя вартасцю 10 і 15 рублёў, пярсцёнкі і іншыя каштоўнасці.

Гэтыя скарбы перададзены дзяржаве.

ГАВОРЫЦЬ ЧАЛАВЕК, ЯКІ СКІНУЗ АТАМНУЮ БОМБУ НА ХІРАСІМУ

НЬЮ-ЙОРК. Паводле паведамлення агенцтва Асошэйтэд Прэс, Клод Ізерлі — амерыканскі лётчык, які прымаў удзел у атамнай бомбардзіроўцы Хірасімы, заявіў, што стаў пацыфістам, таму што адчувае дакоры сумлення.

У артыкуле, апублікаваным у штотыднёвым часопісе «Пэрэйд», прыводзіцца яго заява:

«Я люблю сваю краіну і ніколі не захачу зрабіць ёй шкоду... Але ў мяне ёсць сумленне, і я не магу маўчаць».

Людзі гавораць мне: але ж гэта не твая віна, што яны бамбілі Хірасіму, ты ж атрымаў загад. Але гэта падобна на довады Эйхмана. Ён таксама гаварыў, што ён быў толькі маленькай «шрубкай», якая выконвае загады. Аднак незалежна ад таго, наколькі малая «шрубка», чалавек павінен адказваць за свае справы».

ПАЛЁТ АМЕРЫКАНСКАГА КАСМАНАУТА

НЬЮ-ЙОРК. У Злучаных Штатах з мыса Канаверал (штат Фларыда) з дапамогай ракеты «Атлас» зроблен запуск касмічнага карабля «Аўрора-7». На борце карабля знаходзіцца амерыканскі лётчык-касманаўт капітан-лейтэнант ваенна-марскога флоту ЗША Малькольм Скот Карпентэр.

Паводле паведамлення інфармацыйнага агенцтваў, праз пяць мінут пасля запуску амерыканскі лётчык-касманаўт перадаў па радыё, што знаходзіцца на арбіце.

Пасля завяршэння трэцяга абароту вакол Зямлі касмічнага карабля «Аўрора-7» капсула карабля з касманаўтам Карпентэрам спусцілася на парашуце ў Атлантычны акіян прыкладна ў двухстах кіламетрах ад мяркуюмага месца прываднення.

САЛАН НЕ ПАКАРАНЫ СМЕРЦЮ

У Парыжы закончыўся судовы працэс над верхаводам фашысцкіх банд ОАС, былым галоўнакамандуючым французскімі войскамі ў Індокітаі і Алжыры, былым генеральным дэлегатом французска-

га ўрада ў Алжыры, разжалаваным генералам Раўлем Саланам. Паводле аднадушнай ацэнкі парыжскага друку, суд над Саланам з'явіўся самым буйным у Францыі палітычным працэсам пасля асуджэння здраднікаў французскага народа маршала Петэна і Лавала.

Салану, арыштаванаму 20 красавіка ў Алжыры, былі прадаўлены два абвінавачванні. Былы галоўнакамандуючы французскімі войскамі абвінавачваўся, па-першае, у падрыхтоўцы і правядзенні ў Алжыры антыдзяржаўнага ваеннага путчу 22 красавіка 1961 года і, па-другое, ва ўчыненні крывавага злачынства ў Алжыры і метраполіі бандытамі з «Сакрэтнай узброенай арганізацыі», кіраўніком якой Салан быў на працягу года.

Па першаму абвінавачванню Салан ужо быў завочна прыгавораны 11 ліпеня 1961 года да пакарэння смерцю. У той перыяд пры патуранні ўлад яму ўдалося схвацаць ў франкіскай Іспаніі.

Па другому абвінавачванню Салан павінен быў адказаць суду за зробленыя членамі кіруемай ім фашысцкай арганізацыі 2.062 тэрарыстычныя акты ў Алжыры і 415 актаў у Парыжскім раёне, у выніку якіх загінулі сотні людзей.

Самыя шырокія слаі французскага насельніцтва патрабавалі бязлітасна пакараць Салана. Рэспубліканская асацыяцыя былых франтавікоў і ахвяр вайны апублікавала заяву, у якой пратэставала супраць пачатай у Францыі закупіснай кампаніі з мэтай дабіцца памілавання Салана і яго падручнага Жуо, які раней быў ужо прыгавораны да пакарэння смерцю.

«У цяперашняй абстаноўцы, — гаворыцца, у прыватнасці, у заяве, — памілаванне азначала б заахвочванне злачынстваў і вайны. Вышэйшая мера пакарэння з'яўляецца адзіна магчымай».

Вышэйшы ваенны трыбунал знайшоў «змякчаючыя віну акалічнасці» і прыгаварыў Салана, рукі якога ў крывы тысяч бязвінных ахвяр, да жыццёвага турэмнага зняволення.

Многія журналісты, якія прысутнічалі на судовым працэсе, лічаць, што мяккі прыговор па справе кіраўніка тэрарыстычнай «Сакрэтнай узброенай арганізацыі» будзе мець сумныя палітычныя вынікі. Фашысцкія элементы з ОАС, якія не спыняюць сваіх злачынных дзеянняў у алжырскіх гарадах, сустрачаюць гэты прыговор як сведчанне слабасці ўлад, як патуранне іх крываваму злачынствам.

САМ СЯБЕ ПЕРАХІТРЫУ

На адной станцыі стаіць поезд Пінск — Мінск. У вагон зайшоў дзядзька.

— Людзей многа, — думае ён, — але я іх абдуру.

Ён адкрыў вешка чамадана і закрыў, а потым палез пад лаўку.

— Чаго вы шукаеце? — пытаюцца пасажыры.

— Ды не звяртайце ўвагі, — сказаў ён, — я ўсё роўна яе зладзіў.

— Каго?

— Ды гадзюка з чамадана ўцякла...

Людзей з вагона, як ветрам здула, а дзядзька залез на лаўку і спіць. Уначы прачнуўся і кліча:

— Праваднік, хутка Мінск будзе?

А праваднік лазіць пад лаўкамі.

— Які там Мінск, — кажа ён, — учора адзін дурань выпусціў гадзюку, цяпер адчапілі вагон. Вось і стаім.

ПАСЛЯ ПАЧОСТКІ

Пасля чарговай пачосткі бербурнак, які не быў на ёй, спытай у сваёе сябра:

— Ну як там было?

— Было б добра, калі б падавалі віно такое старое, як курыцу, а курыцу такую маладою, як віно.

— Дык вы не напіліся?

— Чаму? Напіліся.

— А потым?

— А потым, як заўсёды: махалі кулакмі ў бок Усходу.

СУСТРЭЧА БАЦЬКОЎ ДВУХ ГЕРОЯЎ

У канцы чэрвеня мінулага года ў Гжацку ў бацькоў Ю. А. Гагарына пабыў бацька праслаўленага героя Вялікай Айчыннай вайны Аляксандра Гараўца — Канстанцін Іванавіч. Бацькі герояў моцна пасябравалі.

Нядаўна ў Віцебску тры дні гасцілі Аляксей Іванавіч і Анна Цімафееўна Гагарыны. Яны прыехалі да К. І. Гараўца, каб адзначыць яго дзень нараджэння. Цёплай была гэтая сустрэча.

— Мы ганарымся, што выхавалі такіх сыноў, — гаварылі бацькі герояў.

Два подзвігі: адзін здзейснены ў гады вайны, другі — у мірныя гады. Аляксандр Гаравец быў першым і адзіным лётчыкам у свеце, які ў адным паветраным баі збіў 9 фашысцкіх самалётаў. Юрый Гагарын — першы ў свеце касманаўт, які зрабіў бяспрыкладны палёт вакол Зямлі. У гэтых двух подзвігах — несакрушальная сіла савецкага патрыятызму.

СПОРТ

НА ПРЫЗ ІМЯ БАЛЬШАКОВА

Імя выдатнага беларускага спартсмена, заслужанага майстра спорту Барыса Бальшакова вядома далёка за межамі нашай рэспублікі.

Спартыўная грамадскасць рэспублікі шануе памяць таленавітага спартсмена — штогод мацнейшыя веласпедысты Беларусі аспрэчваюць прыз імя Бальшакова.

Сёлета гэты ганаровы спартыўны трафей разыграваўся ў 11-ы раз.

Прыз імя Бальшакова дастаўся мінскаму веласпедыстам з таварыства «Чырвоны сцяг». У асабістым заліку сярод мужчын перамог Леанід Марачкін (Мінск), мацнейшай сярод жанчын аказалася віцеблянка Валяціна Казлова, сярод юнакоў — мінчанін Мікалай Камінскі.

ПЕРАМОГА БЕЛАРУСКІХ СПАРТСМЕНАЎ

У Сафіі адбылася таварыская гульня па воднаму пола паміж зборнымі камандамі Балгарыі і Беларусі.

Спаборніцтва, якое прайшло ў напружанай барацьбе,

закончылася з лікам 3:2 у карысць беларускіх ватэрпалістаў.

СПАБОРНІЧАЮЦЬ ЛЁГКААТЛЕТЫ

У Ленінградзе закончыўся традыцыйны матч мацнейшых лёгкаатлетаў РСФСР, Украіны, Беларусі і гарадоў Масквы і Ленінграда.

Поспеху ў гэтых спаборніцтвах дабіўся беларускі кідалык молата Аляксей Балтоўскі. Ён паслаў снарад на 67 метраў 15 сантыметраў.

У бегу на 100 метраў у жанчын упэўненую перамогу атрымала заслужаная майстар спорту Марыя Іткіна — 11,9 секунды. У трайным скачку з разбегу беларускі майстар спорту Уладзімір Гараўц з вынікам 16 метраў 17 сантыметраў перамог сваіх даўніх сапернікаў — рэкардсменаў краіны Алега Федасеева і Вітольда Крэра.

Прызёрамі матча сталі таксама беларускія спартсмены Віктар Баліхін у бегу на 100 метраў з бар'ерамі і Барыс Мядзведзеў у бегу на 10 тысяч метраў.

Ці мог калі марыць батрак

У Браславе сям'ю Ільючонак называюць сям'ёй вучоных. Сам гаспадар Юльян Вікенцэвіч скончыў Мінскі медыцынскі інстытут, жонка Аляксандра Дзмітрыеўна — Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт імя Ул. І. Леніна. Дзеці пайшлі яшчэ далей. Юльян Вікенцэвіч паказаў нам вялікую папку з 300 надрукаваных на машыныцы старонак. Гэта — дысертацыя яго сына Расціслава па аднаму з пытанняў вышэйшай нервовай дзейнасці. У сям'і Ільючонак стала традыцыяй: абараніў дысертацыю — копію яе, як своеасаблівую справаздачу, высылі бацькам.

Пісьмы, паштоўкі, тэлеграмы атрымліваюць бацькі амаль штодзень. І ў кожным з іх хваляючы расказ пра светлы лёс чалавека Краіны Саветаў, аб вялікім ігчасці жыцця і працаваць на карысць Радзімы. Расціслаў піша, што выступіў з дакладам на рэспубліканскім з'ездзе фізіялагаў, фармакалагаў і біёлагаў. У другім пісьме ён паведамляе аб тым, што прымаў удзел у канферэнцыі ў Свардлоўску, атрымаў запрашэнне выступіць з лекцыяй у

Пражскім універсітэце. Малады вучоны быў уключаны ў састаў савецкай дэлегацыі, якая наведвала Стакгольм па запрашэнню прэзідэнта шведскага таварыства фармакалагаў і біёлагаў.

Жонка Расціслава Ліда ў свой час таксама скончыла Мінскі медыцынскі інстытут. Яна спяшаецца ўзрадаваць бацькоў, што паспяхова абараніла дысертацыю і стала кандыдатам медыцынскіх навук. Галіна яе дзейнасці — бактэрыялогія.

Дачка Юльяна Вікенцэвіча — Таццяна — ужо некалькі гадоў назад стала кандыдатам навук. Яна працуе асістэнтам на кафедры фармакалогіі Мінскага медыцынскага інстытута. А нядаўна мужу Таццяны — урачу Кіму Аляксандравічу Вітчанікаву — таксама прысвоена вучоная ступень кандыдата медыцынскіх навук.

Ці мог калісьці марыць Вікенціў Тамашавіч Ільючонак — батрак і пльагон з вёскі Русцягі, што яго дзеці і ўнукі стануць вучонымі!

А. ЧАРНЦКІ.

Рыбгас «Страдзеч» Брэсцкага раёна — буйнейшая гаспадарка вобласці. На непрыдатных землях створана 550 гектараў штучных азёр. Сёлета плошча штучных азёр расшырана на 50 гектараў. Рэканструяваны многія шлюзы і вадаспускі. Рыбгас упершыню праводзіць зарыбленне сажалак пасадачным матэрыялам, вырашчаным у сваёй гаспадарцы. Падводная ферма дасць каля 1 700 цэнтнераў таварнай рыбы — прыкладна на 400 — 500 цэнтнераў больш, чым летась. На здымку: на зарыбленні сажалкі.

ДЛЯ ЗАХОДНЯЯ ЕУРОПЫ

Слухайце штодзённа нашы радыёперадачы па сярэднеэўрапейскаму часу на сярэдняй хвалі 227 метраў (ці 1 322 кілагерцы) з 6 да 7 гадзін, з 16.00 да 17.00 і з 21.00 да 21.30;

на кароткай хвалі 30,83 метра (ці 9730 кілагерцаў) з 6 да 7 гадзін.

Па нядзелях: на хвалях 30,83 метра і 227 метраў з 6 да 9 гадзін і з 10 да 13 гадзін;

НА БЕЛАРУСКАЯ МОВЕ

Па нядзелях — ад 8 гадзін да 8 гадзін 30 мінут па сярэднеэўрапейскаму часу на хвалі 30,83 метра (ці 9730 кілагерцаў) і на сярэдняй хвалі 227 метраў.

ДЛЯ ЗША І КАНАДЫ

Слухайце штодзённа нашы радыёперадачы па нью-йоркскому

часу з 19.30 да 20.30 на хвалях: 31,04 метра (ці 9665 кілагерцаў), 31,23 метра (ці 9605 кілагерцаў), 41,15 метра (ці 7290 кілагерцаў).

НА БЕЛАРУСКАЯ МОВЕ

Па суботах — ад 20 гадзін да 20 гадзін 30 мінут па нью-йоркскому часу на кароткіх хвалях: 31,04 метра (ці 9665 кілагерцаў), 31,23 метра (ці 9605 кілагерцаў), 41,15 метра (ці 7290 кілагерцаў).

НАШ АДРАС

Мінск, Ленінскі праспект, 77. Дом друку. Для пісьмаў: Мінск, паштовая скрынка № 14.

РЕДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ